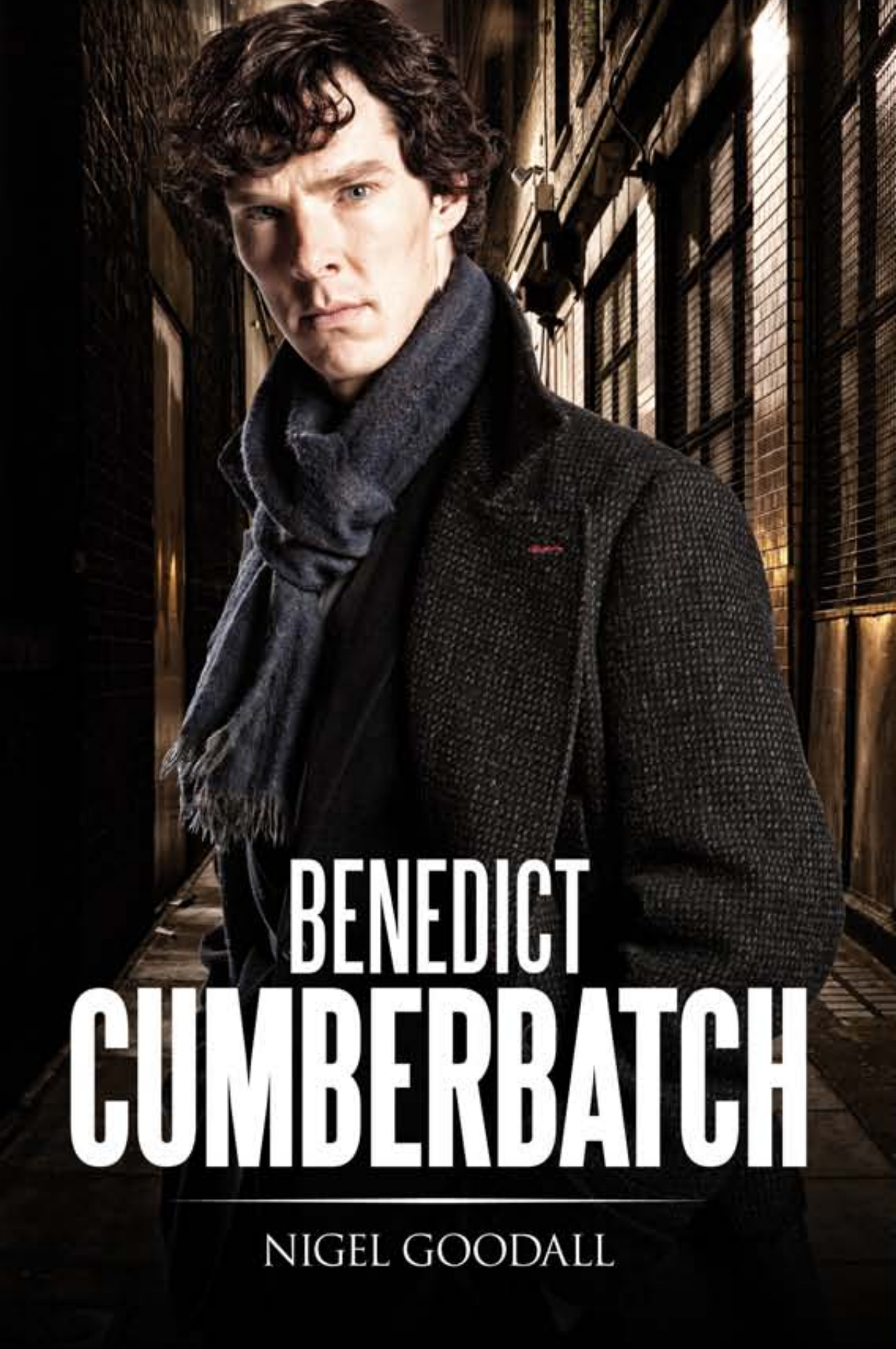

BENEDICT CUMBERBATCH

NIGEL GOODALL

x·y·z

BENEDICT CUMBERBATCH

NIGEL GOODALL

Copyright © Nigel Goodall, 2014
Translation © Jan Podzimek, 2014
Cover © Jakub Karman, 2014
© (foto) ČTK/AP/Anonymous, 2014
© NAKLADATELSTVÍ XYZ, 2014

ISBN 978-80-7505-013-7

Na památku mého drahého přítele Riche Samsona

Obsah

Úvod /8
1. Noční můra v ráji /12
2. Chlapec z Hammersmithu /20
3. Plodné naděje /37
4. Chuť Hollywoodu /48
5. Nepřímá cesta vzhůru /71
6. „Studie v růžové“ /88
7. Frankenstein /99
8. Z Baker Street do Středozemě /107
9. Do temnoty a zpět /128
10. Zpátky ke kořenům /146
11. Muž, který prodal svět /172
Filmové role /192
Televizní role /194
Divadelní role /196
Rozhlasové role /198
Nominace a ceny /201
Filmový slovníček od Charlotty Rasmussenové /209
Zdroje /231

Úvod

Navzdory tomu, co vám možná vykládají bulvární plátky, je příběh o tom, že se z někoho stala přes noc hvězda, pouhý mýtus! Dlouho předtím, než Judy Garlandová objevila cestu na konec duhy, která ji dovedla za slávou, byla pouhou Frances Ethel Gummovou, která v době velké hospodářské krize jezdila po USA ve vaudevillové skupině se svými sestrami. Norma Jean Bakerová by mohla vyprávět, kolik konkurzů a vedlejších rolí bylo přesně třeba, než se zrodila Marilyn Monroe. A Ruby Keelerová, která tak divoce stepovala ve filmu *42. ulice*, by vám možná řekla, že věta „Vydáváš se tam jako mladý člověk, ale musíš se vrátit jako hvězda" se sice hezky hodí do filmu, ale stěží odráží úsilí, které je třeba k tomu, abyste mohli prorazit v showbyznysu.

Představa o rychlém úspěchu však přesto nemizí, a naopak bývá stále omílána, vždy když to nějaký nový herec po dlouhém a usilovném snažení dotáhne opravdu vysoko. Nejnovější „hvězdou, která

se zrodila doslova přes noc“, je Benedict Cumberbatch. Když se na televizních obrazovkách objevil v roli Sherlocka Holmese v radikálním přepracování příběhů Arthura Conana Doyla přesazených z viktoriánské Anglie do současnosti (v produkci BBC), byl kladně přijat tiskem i veřejností a dal jasně vzniknout herecké legendě.

Tím, že uchopil notoricky známou kultovní postavu a znovu ji oživil pro nové publikum bez ztráty šarmu a originality původní předlohy, dosáhl takřka nemožného. Jonny Lee Miller, který s ním hrál v přestavení *Frankenstein*, se pokusil přesně o totéž, byť po americkém způsobu – výsledek, nazvaný *Jak prosté*, však nebyl tolik úspěšný. Benedict Cumberbatch byl náhle hlavní hereckou hvězdou a tváří velkého hitu.

Jako v případě všech nejlepších herců, kteří se stali známými náhle, i u Benedicta Cumberbatche to působí, jako by se na roli, která ho proslavila, připravoval celý život. Pochází z rodiny, která showbyznys dobře zná: jeho otcem je herec Timothy Carlton a matkou oblíbená televizní hvězda 70. let Wanda Venthamová.

Jeho hvězdný talent se projevil na soukromé střední škole Harrow, kde ho jeho učitelka herectví označila za nejlepšího herce z řad žáků, se kterými kdy pracovala. Vzhledem k těmto povzbudivým slovům do začátku a také k prostředí, z něhož pocházel, bylo skoro nevyhnutelné, že se vydal studovat herectví na univerzitu v Manchesteru. Od roku 2001 se pravidelně objevoval v předních britských divadelních představeních a pracoval přitom v takových divadlech, jakými jsou Royal Court, Royal National Theatre a Regent’s Park Open Air Theatre. Za své výkony v pestré řadě rolí získal několik nominací a uznání.

Sherlock měl však v BBC premiéru až v roce 2010 a tehdy se rozpoutala skutečná bouře – i když jste nemuseli být bůhvíjak bystrý divák, abyste si tohoto, nyní slavného herce všimli v televizi už o několik let dříve. Když se dvakrát objevil v oblíbeném rodinném seriálu *Heartbeat* (v letech 2000 a 2004), nebyl zrovna tváří v davu. Poté ho bylo možné vidět v tak různorodých seriálech jako *Na špičce jazyka*, *Cambridge Spies*, *MI5* a *Tichý svědek*, což je slušný pracovní základ.

V roce 2004 byl nominován na cenu BAFTA* za roli Stephena Hawkinga v nesmírně chváleném televizním životopisném snímku. Pak přišel *Stuart: Život pozpátku* a dokonce role podezřelého ve filmu *Slečna Marplová: Vraždit je snadné*, která ho připravila na budoucí kriminální vyšetřování v Holmesově bytě v Baker Street.

Teď se už nemusí bát, že by jeho úspěch byl považován za přechodnou slávu – brzy poté se mu totiž ozval Hollywood a jeho role jsou nyní stále důležitější a působivější. Tvrzení, že se Cumberbatch chytil teprve poté, co se *Sherlock* stal obrovským hitem, by však bylo jen výplodem novinářské pohodlnosti.

Už v roce 2006 hrál Pitta mladšího v dramatu *Nezlomná vůle,* zaměřeném na téma otroctví, a tato role mu přinesla cenu London Film Critics Circle za britský objev roku v kategorii herců. Mezi jeho následující filmové hity patřila působivá dramata *Pokání*, *Králova přízeň* a *Síla lásky*. Na seznam ještě přidejme snímky *Jeden musí z kola ven* a *Válečný kůň* od Stevena Spielberga – nemluvě o tom, že v *Hobitovi* namluvil roli draka Šmaka – a máte filmový životopis, který nemůže než ohromit.

---

* cena Britské akademie filmového a televizního umění; *pozn. překl.*

Star Trek: Do temnoty byl tím filmem, který nejspíš upevnil jeho pozici nejnovějšího britského herce, z něhož se stala velká hollywoodská hvězda. Deník *New York Daily News* o něm prohlásil, že v tomto kasovním trháku zahrál jednoho z nejlepších padouchů za poslední léta – což není snadné, když soupeříte s nejnovějšími možnostmi počítačové animace! K tomu všemu navíc v listopadu 2013 obdržel od BAFTA Los Angeles cenu Britannia za „excelentní výkony v televizi, ve filmu i v divadle".

Za takové situace však bylo nevyhnutelné, že se tisk začal zajímat i o jiné než pracovní rozměry jeho života, a Cumberbatch není sám, kdo se na vtíravé pronikání tisku do svého soukromí dívá s nedůvěrou. Je o něm známo, že měl více než deset let vztah s herečkou Olivií Pouletovou. Nyní je svobodný, užívá si extrémní sporty a údajně je také buddhista.

Snad nejpodivuhodnější událostí jeho života mimo svět divadelních prken a filmových kamer byl pokus o únos v Jižní Africe v roce 2004, kdy byl spolu se dvěma kamarády ohrožován střelnou zbraní. Později se k tomu incidentu vyjádřil takto: „Naučilo mě to, že do života vstupujete stejně, jako ho opouštíte – sami. Přimělo mě to k rozhodnutí žít méně všední život."

Všechny náznaky nyní poukazují na to, že méně všední život je přesně to, čeho Benedict Cumberbatch docílí, pokud bude jeho kariéra dále stoupat stávajícím tempem. Čekání na další skvělé filmy je však zároveň ideálním okamžikem k tomu, abychom se podívali, čeho už dosáhl.

Kapitola 1

Noční můra v ráji

Benedict Cumberbatch má být popraven. Klečí na zemi s tlustou dekou přes hlavu a ruce má spoutané tkaničkami od bot. Jde o typickou pozici při popravách a herec nyní očekává, že jeho život bude ukončen výstřelem z pistole.

Benedictovi trvalo dalších pět let, než byl schopen mluvit o příběhu oné děsivé noci, kdy ho tři ozbrojenci zajali jako rukojmí. Stalo se to v létě 2004. Bylo mu 28 let a letěl na natáčecí lokaci BBC v Jižní Africe, aby hrál v seriálu *Až na konec světa*. Bylo to poprvé, kdy se kvůli natáčení vypravil do zahraničí, a šlo o první z jeho velkých televizních rolí. Spolu s ním byli na místě natáčení i herečka Denise Blacková, známá ze seriálů *Coronation Street* a *Queer as Folk,* a místní herec Theo Landey.

Ti tři se od chvíle, kdy se seznámili, dost spřátelili a bylo docela přirozené, že trávili společně čas i mimo natáčení. Když konečně díky natáčecímu rozvrhu získali několikadenní volno, odjeli všichni

tři na pár dní do nedalekého národního parku Sodwana Bay, aby si zde vyzkoušeli potápění a místní bary, které jim nadšeně vychvalovali členové televizního štábu. Když tam Benedict, Denise a Theo dorazili, hned si to místo zamilovali a bez váhání se rozhodli, že zde stráví prodloužený víkend, takže budou mít možnost nasávat atmosféru až do poslední chvíle, kdy bude třeba, aby se vrátili na plac. Plánovali vyrazit zpátky v pondělí ráno, ale nakonec si to rozmysleli. Shodli se, že bude nejlepší vyjet už v neděli večer po západu slunce, aby někde neuvízli v dopravní zácpě. A protože tam Benedict pořádně nastydl, zdálo se, že je to dobrý nápad. Neměli ovšem sebemenší tušení, jak špatně jejich nový cestovní plán nakonec dopadne.

Policie je varovala, že není dobré jezdit po silnicích v noci. Počet přepadených aut v této oblasti stoupal. Navíc je zde v oběhu spousta zbraní, ale dobrých samaritánů, kteří by pomohli, pokud byste se dostali do potíží, je málo a žijí daleko od sebe. Rada, co dělat, kdyby vás někdo přepadl, byla jednoduchá: nikdy se zlodějům nedívat do očí, nikdy jim neodpovídat, nesnažit se o odpor a nedělat žádné rychlé pohyby. Prostě jim dát všechno, co chtějí, modlit se a doufat, že přežijete. Policie těmto třem přátelům také vysvětlila, co v takové situaci mohou čekat. Lupiči je prohledají kvůli zbraním, penězům, cennostem a drogám a pravděpodobně jejich kapsy projdou dvakrát, prohledají přihrádky v autě, dají stranou hotovost a kreditní karty a k těm pak budou vyžadovat PIN. Ozbrojenci obvykle vezmou někoho jako rukojmí, aby zajistili, že karty a PIN fungují. Zajatce hodí do kufru auta, odjedou k místu, kde se dají peníze vybrat, a když získají maximální částku, tak rukojmí zastřelí. Člověk si jen stěží dokáže představit to naprosté

zděšení, které Benedict musel cítit, když se stal tím, koho do toho kufru nacpali.

Dodnes není jasné, jestli ta prasklá pneumatika, která tři přátele donutila zastavit, byla dílem náhody, nebo záměru. Tak či tak, celý příběh toho, co se stalo poté, je výjimečný pro svou drsnou, brutální hrůznost. „Bylo to nesmírně, nesmírně děsivé," prohlásila Denise o těch prvních okamžicích, kdy se k nim gang přiblížil. V tu chvíli netušila, že dál to bude mnohem horší. Nejdřív je gang prošacoval. Řekli jim, aby se postavili tváří k autu a dali ruce za hlavu. Policie pak prohlásila, že kdyby u sebe měli větší hotovost, jejich utrpení by hned skončilo – lupiči by si ji vzali a zmizeli by. Přátelé ale všechny peníze utratili za kurz potápění. V kapsách měli jen pár drobných a kreditní karty, což ozbrojence rozčílilo.

„Nastrkali nás zpátky do auta a já si pamatuju, jak se mi hlavou honila představa, že nás v tom autě chtějí zastřelit a odjet," vyprávěl po letech Benedict. Ozbrojenci však měli jiný plán. Během chvilky s nimi vyrazili na cestu. Denise a Theo byli natlačeni na zadní sedadlo a Benedict byl přinucen krčit se vepředu nad jedním z jejich únosců. Záda měl přimáčknutá na přední sklo a vzpomíná, že jak auto poskakovalo po písčité zemi, narážel zadkem do ovladačů rádia. Kdyby to celé nebylo tak děsivé, bylo by to legrační. Na krátký, bizarní okamžik se z reproduktorů ozvala skladba „How to Disappear Completely"* od Radiohead. Nikdo z nich však zmizet nemohl. Řidič rádio vypnul a jediné, co mohli poslouchat, byl zvuk motoru a té prasklé přední pneumatiky.

---

* „Jak úplně zmizet"; *pozn. překl.*

Když byla ta krátká cesta u konce, strach zesílil. Benedict, Denise a Theo byli vyvlečeni ven a seřazeni vedle sebe. Byli přinuceni kleknout si na zem s rukama za hlavou. Měli přes hlavu hozenou tlustou deku, která měla ztlumit výstřely. „A je to tady," pomyslel si Benedict. Všichni tři čekali na svůj konec. Ten ale nepřišel. I když únosci prohledali jejich auto, nenašli nic, co by mělo smysl sebrat. Stáli tam s prázdnýma rukama a to se jim nelíbilo. Přesně v tu chvíli začali být opravdu rozčílení.

„Sundali z nás deky a chtěli vědět, čí jsou ty telefony a proč nemáme žádné peníze nebo drogy," vzpomínal dál Benedict. „Potom vyměnili tu prasklou pneumatiku a chtěli PIN k našim kartám, čímž se posunuli k další fázi svého hnusného, násilného činu. Nařídili mi, abych vstal a vlezl do kufru auta." Neměl jinou možnost, než udělat, co chtěli. Kufr byl špinavý, tmavý a malý. Zaklapli víko a on slyšel tlumené hlasy, jak Denise a Theo prosí, aby ho nechali naživu. A sám se začal modlit za jejich životy.

Když Denise po letech o té události poprvé promluvila, řekla, že jim jejich herecké schopnosti možná pomohly překonat ony zásadní okamžiky. „Byli jsme hrozně slušní a také nesmírně vyděšení," vzpomíná. Byli však schopni mluvit a také improvizovat. Dokázali hrát, jakoukoli roli po nich jejich únosci chtěli. A zjevně to fungovalo. Nevzpomíná si přesně jak, ale nějak se jí a Theovi podařilo ty muže přesvědčit, aby kufr auta zase otevřeli.

Benedict zalapal po dechu a pak začal hrát na skutečnost, že jsou angličtí herci a policie po nich bude pátrat. Tvrdil, že má klaustrofobii a že v kufru může dostat infarkt. „Budete mít v kufru mrtvého Angličana. To není dobré," řekl jim. Ozbrojenci o tom popřemýšleli,

ale došli k závěru, že je jim to jedno, a víko kufru se za ním zabouchlo podruhé. Benedict byl opět ztracen ve tmě, snažil se dýchat a byl přesvědčen, že jeho osud je zpečetěn. Ani jeden ze tří přátel však netušil, že jejich noční můra potrvá ještě dost dlouho.

Benedict naslouchal další zuřivé hádce mezi členy gangu a víko kufru se pak opět zvedlo. Odtáhli ho na kraj silnice, pryč od Denise a Thea, a zavedli ho na nedaleký kopec. Při chůzi spadl a rozsekl si hlavu. Přinutili ho, aby si opět klekl na zem. Ruce měl svázané tkaničkami, které mu lupiči vytáhli z bot. „Uděláš jedinou chybu a zabijeme tě," vyhrožovali mu. „Lehni si na zem," rozkázali mu. O chvíli později vedle něj přivlekli Denise a Thea. Jihoafrická noc začínala být dost chladná.

Všichni tři se snažili ležet blízko u sebe, aby jim bylo tepleji a příjemněji. „Cítil jsem krev na své tváři a slyšel, jak ve tmě kolem poletuje hmyz. Myslel jsem na domov a na to, že jsem sice blízko jiných lidí, ale přesto zemřu úplně sám," vylíčil Benedict své pocity v článku, který napsal o pár let později pro charitativní organizaci The Prince's Trust. Nějakou chvíli k nim přicházeli různí ozbrojenci a zase odcházeli. Benedict, Denise a Theo spolu nemohli mluvit, a tak neměli ponětí, co se vlastně děje a proč. Pak konečně zaslechli vzdalující se zvuk svého auta. Je po všem? Mohou už vstát?

Postupně se k tomu odvážili. Podařilo se jim rozvázat si navzájem ruce a klopýtali k hlavní silnici. Od začátku jejich noční můry uběhly už víc než tři hodiny. Byla skoro půlnoc. Mávali na každé projíždějící auto, ale žádné nezastavilo, dokonce ani nezpomalilo. Kráčeli dál nocí, vzájemně se podpírali a po tvářích jim tekly slzy. Poté ten zážitek z nejhorší tváře světa vystřídala určitá naděje.

Před sebou v dálce zahlédli odpočívadlo pro náklaďáky. Byl tam obchod a restaurace, kterou provozovaly takové starší místní dámy. Dopotáceli se tam a poprvé za ten večer se cítili bezpečně. Benedict si vybavuje, jak byly ty staré dámy rozhořčené tím, co oni tři v jejich zemi vytrpěli. Vzpomíná také, že mu jeden starší muž pomohl rozvázat jednu z posledních tkaniček na jeho zápěstí. Vzpomíná na slzy. Dnes, skoro o deset let později, bolest a strach oné noci už vybledly, ale vzpomínka na ni nikdy nezmizí. Ani její dopad na mysl všech, kdo ji přetrpěli. „Teď už nemarním čas," prohlásila Denise v souvislosti s tou událostí. Stejně tak Theo. I Benedict. Odborníci říkají, že když jste postaveni tváří v tvář hrozbě násilné smrti, stane se z vás jiný člověk. V některých ohledech jste silnější, protože jste prošli tvrdou zkouškou a přežili jste. Tu zkušenost si nosíte s sebou a promítá se do všeho, co děláte. Když ta hrozná noc v Jižní Africe skončila, Benedict dostal druhou šanci žít a chtěl teď nakládat s životem co nejlépe, vyplnit každou vteřinu. Připomnělo mu to, co řekl v dubnu toho roku: „Život je velmi vzácný. Musíte ho žít na sto dvacet procent. Prostě se radujte z toho, že jste naživu, a užívejte si to."

Trvalo však dalších pět let, než byl schopen vylíčit detaily utrpení, kterým prošel, a teprve v prosinci 2013 promluvil o dnech, které po té události následovaly. Stuartovi McGurkovi z magazínu *GQ* tehdy vyprávěl o následujícím ránu, kdy vyšel na balkon domu, kde bydlel, a zadíval se na moře. „Cítil jsem žár na své tváři, díval jsem se do dáli a pomyslel si: ‚Chci plavat v tom moři, chci běhat po tom písku, chci být s lidmi, které vidím, jak si hrají. Každý atom v mém těle touží být součástí toho všeho, protože jsem naživu.' Zašel jsem za poradcem, který mi řekl: ‚Zkuste se z toho

vypsat, mluvte o tom s lidmi a trochu cvičte – buďte součástí toho, co vás obklopuje.‘“

A přesně to Benedict dělal – vlastně už předtím, než mluvil s konzultantem. V souladu se svou mimořádně pohotovou myslí popsal čtyři strany detailním vylíčením oné události, ještě když čekal u silnice na policii. V následujících dnech se chodil potápět, vrátil se na plac a se všemi o tom mluvil. „Ty doporučené činnosti jsem už dělal, bylo to takové intuitivní.“ Když následující týden přiletěli jeho rodiče, vrátil se dokonce na místo oné události. „Ptali se mě: ‚Určitě tam chceš?‘ A já jim řekl: ‚Ano.‘ Nedovedete si představit všechny ty drobné detaily, které se mi tam vybavily. Včetně toho hmyzu.“

Jediné trauma, kterého si je Benedict vědom, vyšlo najevo o pár týdnů později během natáčení. Natáčeli v podpalubí lodi v kryté části doku. Zrovna se chystal vyjít si na vzduch zakouřit, a najednou viděl, že začali zavírat hlavní roletové dveře. „Viděl jsem, jak světlo mizí, a řekl jsem: ‚Hele, nemůžete to zastavit?‘ Dveře se ale dál zavíraly a já si přál: ‚Prosím, prosím, nechte je otevřené.‘“ Zpanikařil a vyběhl ven. „Třikrát nebo čtyřikrát jsem bouchl pěstí do cihlové zdi. Bylo to vzteky z toho, jak mě opanoval ten strach a atmosféra místa, kde jsem se ve své představivosti opět ocitl. Vzpomínám, že jsem si pomyslel: Nesmím dopustit, aby to ve mně zůstalo.“

Na někoho, kdo málem zemřel jedním z nejkrutějších způsobů, je to dost pozoruhodný přístup, ale Benedict je na zážitky blízké smrti kupodivu zvyklý. Nepočítáme-li tento incident v Jižní Africe, tak od dětství málem zemřel hned třikrát. Přežil vše od podchlazení a výbuchu bomby až po dehydrataci a hrozící smrt hladem. Přesto však, když se řekne Benedict Cumberbatch, lidem se vybaví jediný

zážitek blízký smrti, který se doopravdy nestal – totiž když Sherlock skočil ze střechy Nemocnice sv. Bartoloměje a zdánlivě se zabil: šlo samozřejmě jen o filmařský trik.

Kapitola 2

Chlapec z Hammersmithu

Timothy Carlton Cumberbatch a Wanda Venthamová by se sami nikdy neoznačili za typické rodiče a svět, ve kterém se pohybovali, také rozhodně nebyl nijak obyčejný. Jsou to ostatně herci, kteří se objevovali skoro v každém populárním televizním pořadu ze 70. let. Poznali se na začátku oné dekády v Irsku při natáčení seriálu *A Family at War* a zamilovali se do sebe. Když se v dubnu 1970 v pořadu objevil Tim, Wanda už za sebou měla dvě epizody a při natáčení třetí – která byla k vidění na ITV později téhož roku – se poprvé objevila na obrazovce ve společných scénách s Timem.

Wanda se narodila v Brightonu v Sussexu a v době, kdy poznala Tima, byla známá především svou rolí plukovníka Virginie Lakeové z vědeckofantastického seriálu *UFO* a z epizodních výstupů v seriálu *The Saint* po boku Rogera Moora. Hrála také Číslo 8 v dnes kultovní klasice Patricka McGoohana *The Prisoner*, což je seriál navazující na seriál *Danger Man*, ve kterém McGoohan ztvárnil tajného agenta

Johna Drakea. I v něm se Wanda objevila. V průběhu let se představila v tolika rolích, že by bylo skoro jednodušší říct, v čem neúčinkovala.

Přijala role ve všem, od seriálů *Heartbeat*, *Hetty Wainthropp Investigates* a *The Rag Trade* po objekt milostné touhy Arthura Daleye v seriálu *Minder*, Susaninu matku v *Párování* a matku Deborah v *Men Behaving Badly*. A v neposlední řadě jí také připadla hlavní role v 15dílném seriálu BBC *The Lotus Eaters*, a to po boku Iana Hendryho. Také měla epizodní výstup v *Rutland Weekend Television* a objevila se v dalších komediálních seriálech, jako jsou *Executive Stress*, *Next of Kin* a *The Two Ronnies*. V průběhu tří dekád se dokonce třikrát mihla i v seriálu *Doctor Who*. Jednou z jejích nejpopulárnějších rolí však byla samozřejmě Cassandřina matka v seriálu *Only Fools and Horses*.

Stejně jako Tim, který byl obdobně zaneprázdněn hraním v epizodách seriálů *Minder*, *Bergerac*, *Profesionálové* a *Dick Barton*, i Wanda pocházela ze stejné herecké generace jako Judi Denchová a Maggie Smithová – ne, že by zpočátku měla v úmyslu stát se herečkou. Původně toužila být výtvarnicí, rok chodila na výtvarnou školu a během školních prázdnin vyráběla kulisy pro divadlo Connaught Theatre ve Worthingu. Tam poprvé poznala svět profesionálního divadla a rozhodla se opustit výtvarnou školu a začít hereckou kariéru. Byla však nucena odmítnout velkou příležitost pracovat v Royal Shakespeare Company, protože poprvé otěhotněla, a to se svým tehdejším manželem, obchodníkem Jamesem Tabernaclem. V době, kdy poznala Tima, bylo Wandině dceři devět let a její manželství jasně směřovalo k přirozenému konci.

Přestože z rozpadu jejich manželství rozhodně nešlo vinit Tima, byl přesně tím, co Wanda potřebovala, aby se definitivně odhodlala k rozvodu s Tabernaclem. Pomohlo také to, že Tim byl romantik. Podle jednoho článku, který vyšel o pár let později v *TV Times*, posílal Wandě každé pondělní ráno jednu dokonalou růži. Dokonce i když byl pryč na natáčení nebo na cestách, růže vždy dorazila. Wandina dcera Tracy – v té době 13letá – však bohužel zrovna dospěla do toho zranitelného věku, kdy není nic horšího než sledovat, jak rodiče procházejí rozvodovým řízením. Podle Wandy však byla Tracy dost dospělá, aby si uvědomila, že její rodiče už nemají šťastný vztah, a nikdy se jasně nepostavila na stranu jednoho či druhého.

Dá se však říct, že Tracy tíhla k matce. „Myslím, že je to tím, že vždycky žila se mnou," vysvětlovala Wanda. „Odtud pramení její pocit bezpečí a pospolitosti." Když se Tracy v dubnu 1976 účastnila svatby své matky, ještě chodila do školy. Bylo to šest let poté, co se Wanda s Timem poznali. V době svatby byla Wanda v pokročilém stadiu těhotenství – dítětem byl právě Benedict. Jediné, k čemu měla Tracy námitky, bylo zřejmě to, jaké si její matka vybrala svatební šaty – džíny s kšandami. Ale byla to 70. léta a tehdy bylo přijatelné vše.

Tracy však rozhodně nečekala, že ve svém věku získá malého bratříčka. Benedict Timothy Carlton Cumberbatch se narodil ve středu 19. července 1976 o půlnoci v Hammersmithu v západním Londýně. Narodil se ve znamení Raka a dvě prostřední jména dostal po svém otci. Dalšími významnými osobnostmi, které mají narozeniny ve stejný den jako on, jsou kytarista skupiny Queen Brian May, popová zpěvačka a držitelka Grammy Vicki Carrová, malíř a rytec z období romantismu John Martin, vynálezce Samuel Colt (jehož le-

gendární revolver Colt dobyl Divoký západ) a kdysi nejlepší tenisový hráč na světě Ilie Năstase.

Když se člověk podívá, co se toho dne, kdy Benedict přišel na svět, stalo za významné události, není toho mnoho, až na pár příběhů ze světa hudby – že Scooter Herring, bedňák Allman Brothers, byl odsouzen na 75 let vězení za to, že skupině dodával drogy, a že další rocková skupina, Deep Purple, po několika měsících osobních neshod a podprůměrných představení veřejně oznámila svůj rozpad. A jedna věc, která nijak nesouvisela s hudbou ani s ničím jiným, co se v té době dělo ve světě, totiž že národní park Sagarmatha v Nepálu byl otevřen veřejnosti.

Dokonce i o pět dní později, když *Daily Mirror* psaly o „Wandině malém zázraku", bylo jen málo zpráv, které by noviny zajímaly. Možná právě proto tento deník, tehdy nejoblíbenější v Británii, otiskl snímek od fotografa Freddieho Reeda, na kterém je malý Benedict, s titulkem „Malý velký Ben vás zdraví". Když se na tu fotku podíváte dnes, vidíte, že Tim a Wanda nemohli působit šťastněji. Ona se rozzářenýma očima dívá do objektivu a Tim ji zlehka líbá na spánek. Vpředu uprostřed je čtyřkilový Benedict, který působí bděleji než většina novorozeňat, a klidně pozoruje objektiv fotoaparátu. Jde o jednu z nejstarších známých fotek malého Bena. Byla totiž pořízena jen pár dní poté, co přišel na svět v nemocnici Queen Charlotte and Chelsea, jedné z nejstarších a nejproslulejších porodnic v Evropě. V době, kdy se Benedict narodil, sídlila na Goldhawk Road, ani ne 10 minut jízdy z Kensingtonu, kde bydlel Tim, který byl také u porodu.

I když má jméno Cumberbatch údajně německé a velšské kořeny (znamená prý „člověk, který bydlí v údolí, kterým protéká potok"),

původ a historie rodiny jsou rozhodně víc britské. Podle rodinné historičky Debry Chatfieldové byli Cumberbatchovi v osmnáctém a devatenáctém století jednou z předních anglických rodin kupců a dobrodruhů. Benedictův praprapraprapradědeček Abraham Cumberbatch, který žil v letech 1726 až 1785, pocházel z Bristolu a díky cukrové plantáži na Barbadosu značně rozšířil rodinné jmění. Benedictovi běhá mráz po zádech z vědomí, že prapředci mnohých jiných Cumberbatchů byli zřejmě otroci, kteří převzali jméno po rodině, která je kdysi vlastnila. Když v roce 2006 hrál ve filmu *Nezlomná vůle*, který je zaměřen na téma zrušení otroctví, popsal svou roli premiéra Williama Pitta mladšího jako „určitou omluvu" za své předky. Rozhodně se však nemusí omlouvat za svého dědečka, což byl Henry Carlton Cumberbatch, námořní velitel s mnoha vyznamenáními, který bojoval v obou světových válkách.

Benedictova rodinná historie má však i mnohem temnější stránku, a to z matčiny linie. Jeho praprastrýc Henry Ventham byl zatčen a obviněn, že v srpnu 1893 probodl svého přítele. Bylo mu pouhých 14 a s rovněž 14letým Frederickem Betteridgem šli sbírat ostružiny k silnici poblíž vesnice v Hampshiru, kde bydleli. Prý se přitom hrozně pohádali, což vyústilo v osudné bodnutí Fredericka nožem. Když ho našli, měl kudlu stále zaraženou v hrudi. Henry však na lavici obžalovaných u hampshirského soudu ve Winchesteru prohlásil, že se cítí nevinen. Byl za dramatických okolností očištěn díky výpovědi třetího chlapce, který prohlásil, že ten tragicky zesnulý mladík nešťastnou náhodou naběhl na nůž. Porota přijala Henryho tvrzení, že smrt kamaráda byla neúmyslná, a zprostila ho obvinění ve věci vraždy i zabití. Popis příběhu byl vylíčen v deníku *Hampshire Advertiser*

v sobotu 18. listopadu 1893. Titulek mluvil o případu probodnutí nožem poblíž obce Romsey a končil tím, že „jeho lordstvo je s tím, jaký postoj zaujal soud k případu, docela spokojeno“.

Pouhých šest měsíců poté, co se Benedict narodil, byl jeho život opět zmíněn v deníku *Daily Mirror*, který psal o televizní a divadelní kariéře jeho matky. Wanda, která byla nějakou dobu mimo veřejné dění, se nyní rozhodla, že přišel čas, aby se vrátila k herectví, a to do televizního seriálu *Crown Court*. Média samozřejmě zajímalo, jak se jí podaří zvládnout péči o svého malého synáčka. Zatímco většina rodičů by čelila dramatickým změnám v běhu domácnosti, v případě Tima a Wandy byly ty úpravy docela jasné. Tim, který přes den pracoval na televizní verzi *Dicka Bartona*, pohlídá Bena večer, kdy bude Wanda vystupovat na divadelních prknech.

Tehdy však nastala dramatická noc, kdy Benedict poprvé zvítězil nad smrtí. Tracy, Benedictova nevlastní sestra, ho jednou uprostřed zimy hlídala – a dala křičící dítě na střešní terasu jejich bytu v Kensingtonu, aby ho na chvilku uklidnila. Zabralo to už mockrát: když Benedict křičel, rodiče vynesli jeho kočárek na střešní terasu, aby se mohl dívat na nebe. On se začal usmívat, zklidnil se a často usnul. „Ale tehdy,“ usmívá se Benedict, když na to dnes vzpomíná, „na mně zapomněla! Byla s kamarádkami v kuchyni a najednou viděla, jak skrz okno padá sníh.“ Když vyběhla nahoru, našla Benedicta zcela klidného. Drkotal zuby, ale pořád se usmíval. Musela ho ohřát u topení, než se vrátí rodiče. „Doslova jsem zmodral.“

Když se Wanda vrátila na televizní obrazovky v jedné epizodě seriálu *Doctor Who*, znovu vzbudila zájem médií a to jí opět poskytlo ideální příležitost, aby se v rozhovorech zmínila o malém Benedicto-

vi. Psal se říjen 1977 a titulní postavu hrál Tom Baker, ale jednoho dne se na tuto roli bude kupodivu uvažovat i o Benedictovi – to půjde o jedenácté ztvárnění, do něhož bude nakonec obsazen Matt Smith, Benedict však krátce poté získá roli Sherlocka. Epizoda, ve které se objevila Wanda, měla název *The Invisible Enemy* a poprvé se v ní objevil K-9, robotický pes, kterého diváci znají jako Doktorova posledního parťáka. Benedict, kterému tehdy bylo 15 měsíců, však nedokázal svou matku v tom populárním vědeckofantastickém seriálu rozeznat, a to především kvůli malé obrazovce. „Na seriálu *Doctor Who* mě mrzí jen to," svěřila se Wanda novinářům, „že Ben je příliš malý na to, aby ho sledoval."

O dva roky později byl Ben na pořad *Doctor Who* sice stále příliš malý, ale problémem bylo něco jiného – Benedictovo zmatení, jak se to má s Otcem Vánoc*. Podle Wandy, která tehdy hrála v populárním televizním dramatu *Fallen Hero*, to byl první rok, kdy Benedict plně pochopil pověst o Otci Vánoc a byl z toho velmi nadšený. „Byl ale trochu zmatený, protože ho kamarádi vzali, aby se podíval na Otce Vánoc hned dvakrát a on nedokázal pochopit, že viděl dvě jiné tváře! Měl taky strach, že Otec Vánoc přijde naším komínem a přistane v elektrickém krbu."

I když mu byly jen tři roky, malý Benedict působil, jako by přemýšlel dopředu a docházel k některým zajímavým postřehům. Wandino řešení bylo prosté. Připomněla mu, že rodina bude trávit svátky u babičky v Brightonu, kde bude oheň v krbu uhašen dlouho předtím, než přijde Otec Vánoc, a že bude mít na posteli pověšenou

* britský Santa Claus; *pozn. překl.*

starou ragbyovou ponožku, aby se do ní vešly všechny dárky, které mu Otec Vánoc určitě přinese.

Popis Benedicta v dětském věku se samozřejmě dost liší podle toho, koho se ptáte. Jeho matka si pamatuje, že to byl nanejvýš pozorný, sladký chlapec, když ale v rozhovoru Benedicta s Peterem Stanfordem z deníku *Daily Telegraph* ze srpna 2012 přišla řeč na hercovo dětství, prohlásil o sobě, že byl „hyperaktivní noční můra". Potvrdil, že z některých momentů jeho matka určitě nebyla zrovna nadšená. Třeba když v roce 1979 poskytovala doma rozhovor, který skončil tím, že se musela omlouvat za „divoké" chování svého tříletého kloučka. Přestože se Tim snažil ze všech sil, aby „bujarého Benedicta" zabavil ve vedlejší místnosti, v článku byl chlapec popsán jako „energický rošťák, který obývací pokoj vnímá jako sportovní stadion". Podle Wandy však „měl během posledního dne či dvou dost kolísavé nálady, protože mu zrovna vyndali mandle".

Následujícího roku se Ben zjevně do jisté míry zklidnil. Anebo se před matčinými přáteli choval co nejlépe. Una Stubbsová, známá především jako dívka, která se s Cliffem Richardem protančila filmy *Summer Holiday* a *Báječný život* a o desetiletí později ztvárnila snachu Alfa Garnetta v kontroverzním filmu *Dokud nás smrt nerozdělí*, hrála i v řadě filmů s Wandou a nyní, o řadu let později, hraje po boku Benedicta v *Sherlockovi* jako paní Hudsonová. Vzpomíná, jak s jeho matkou chodily s kočárkem po Kensingtonu, kde také bydlela. „S Wandou jsme povídaly a chudák malý Benedict, kterému byly, řekla bych, tak čtyři roky, tam stál, zatímco jsme klábosily na hlavní ulici snad celé hodiny!"

O takových poklidných vzpomínkách se však jen málokdy píše v novinách. Benedictův život, pomineme-li hereckou kariéru, byl často popisován jako vzrušující či odvážný, ale nikdy jako poklidný. Ostatně jako dítě působil nebojácně a americká herečka Elaine Stritchová později prorokovala, že Benedict bude velmi úspěšným hercem. Navzdory této předpovědi je však možné, že ani ona netušila, že bude až tak úspěšný. „Mou budoucí kariéru mi předpověděla, když jsem byl ještě malý kluk," směje se Benedict. „Viděla mě, jak jdu přes pole v červených lacláčích navzdory tomu, že tam byl býk. ‚Ten kluk,' zamumlala, ‚bude hvězda.'" Schopnost okouzlit každého, s kým se setkal, je však jen jednou z jeho pozoruhodných vlastností, i když tehdy byl příliš malý, než aby si to uvědomoval.

Pro Wandu muselo být mateřství nejspíš velmi vyčerpávající. Náležitě si užívala svou hereckou kariéru, ale zároveň nechtěla, aby kvůli ní zmeškala synovo dětství. Tehdy řekla: „Ben příští rok nastoupí do školy, a protože jsem loni při natáčení *Fallen Hero* dlouho pracovala daleko od domova, rozhodla jsem se, že s ním letos strávím co nejvíc času. Odmítla jsem všechny zakázky, které by znamenaly opustit Londýn na víc než pár dní." Pouto mezi Benedictem a jeho rodiči se tak zdálo velmi těsné a stejně působí dodnes. Rodiče ho často navštěvují, když hraje v divadle nebo natáčí film či něco pro televizi, a když pracuje v zahraničí, často je zmiňuje v rozhovorech.

Je přitom možná trochu zvláštní, že ho skutečnost, že na něj po velkou část dětství byl upřen zrak veřejnosti, neodradila od toho, aby se stal také hercem a následoval své rodiče na prkna, která znamenají svět. Také se zřejmě nezbavil žádných z těch návyků, které byly zmíněny v jeho popisu coby dítěte. V článku tiskové kanceláře

BBC z května 2005 autor líčí, jak Benedict rozesmával ostatní herce svými imitacemi jiných lidí, seděl si nervózně na rukách, pohupoval při rozhovorech nohou nahoru a dolů a míval záchvaty nekontrolovaného chichotání. Je to, jako by nedokázal pojmout všechnu svou energii. Dokonce i školní záznamy z nejnižších ročníků zanechávají podobný dojem: „Ben se už trochu víc ovládá, ale musí se snažit být méně hlučný. Dobrý začátek, ale doufáme, že se Ben v průběhu příštího pololetí trochu zklidní."

Že nejlepšími slovy pro popis Benedicta v dětských letech jsou výrazy hovorný a energický, potvrdila jeho matka i v rozhovoru v jedné rozhlasové show v roce 2010. „Vždycky hodně mluvil, měl velmi zvučný hlas, byl hodně aktivní, ale zároveň dobře spal. Myslím, že věděl, že má starší maminku, a byl ke mně velmi hodný." Toho rozhovoru se účastnil i Benedict, který to potvrdil, ale také rychle dodal: „Bez osmi hodin spánku jsem dost nevrlý, což je v dospělosti dost luxusní doba."

Další luxus, který mu byl coby staršímu dítěti umožněn, bylo doprovázet během velkých prázdnin své rodiče na šestitýdenní divadelní turné a sledovat ze zákulisí, jak matka hraje. Wanda však vzpomíná, že „z toho byl až příliš rozrušený kvůli všemu tomu smíchu. Celý rozechvělý tam stál a říkal: ‚Kéž bych tam mohl jít s tebou.'" Později v jednom rozhovoru s Gary Oldmanem pro časopis *Interview* Benedict vyprávěl: „Jel jsem navštívit svou kmotru, která v té době pobývala ve Stratfordu, a ona mě nechala stoupnout si na jeviště. Pamatuji jen, jak jsem hleděl do té tmy a úplně mě to vtáhlo, nikoli odradilo, jestli víte, jak to myslím. Dodalo mi to skutečnou energii a pocit vzrušení z představy, že bych se stal součástí toho vše-

ho, a rozhodně jsem se nechtěl otočit a odejít domů, dát si šálek čaje a nechat to na někom jiném. A ti dospělí tam se na sebe jen podívali se zdviženým obočím – všichni tři byli herci – a řekli: ‚No páni!'" Podle Benedicta to byl jeden z prvních momentů, které si vybavuje, kdy jednotlivé dílky skládačky jeho hereckého osudu začaly zapadat do sebe.

Další částí této skládačky bylo podle některých svědků to, jak rychle dokázal Benedict rozvíjet své pozorovací schopnosti. Pro herce bývá v období dětství nejpříznačnější tendence zkoumat lidi kolem sebe. V rozhovoru pro deník *Guardian* z července 2010 vzpomíná, že on a jeho rodiče „žili v Kensingtonu tak trochu ve stínu hotelu Royal Garden, který měl mnoho pater, v nichž bylo možné vidět řadu všemožných siluet, a já byl fascinován tím, co vše lidé dělají. Byl jsem příliš malý, než abych chápal, co se tam děje, pokud se tam tedy něco dělo. Ale vždy jsem přes dveře poslouchal zvuky ze světa dospělých, abych věděl, co se děje." A když se stal slavnějším, takže ho lidé začali na ulici poznávat, bylo mu líto, že ztratil možnost nenápadně sledovat druhé. „Jednou z obav spojených s přemírou práce je fakt, že nebudu mít čas pozorovat okolí. A jakmile vás lidé poznávají, nemůžete se už jen tak dívat. Nemůžete sednout na noční autobus a sledovat, co se děje kolem."

Stejně tak nedokázal odolat příležitosti hrát ve školních inscenacích. Vzpomíná, že ve školce hrál před Vánocemi Josefa a nechoval se nejlépe, protože vykázal Marii z jeviště, neboť ho „rozčilovalo, že myslela příliš na sebe". Publikum tak nezáměrně rozesmál, ale bavit lidi nebylo jeho cílem. Prostě chtěl, aby to představení probíhalo, jak má, a už jako dítě byl víc zaměřený na výkon samotný než na snahu

získat si přízeň publika či pochvalu rodičů. „Máma a táta se za mě styděli, ale já prostě jen vystrčil Marii z jeviště, protože mluvila moc dlouho. Prý herečka, pche!“ dělal si s odstupem let legraci v rozhovoru s Darrenem Dalglishem z internetových stránek *London Theatre*.

Když se Benedictovi rodiče dozvěděli, že si jejich syn ve škole konečně zvykl, byli nadšeni. V pouhých osmi letech ho zapsali na soukromou školu Brambletye jako internátního žáka a vůbec si v té době nebyli jisti, zda to zvládne. Škola se nacházela na úžasných pozemcích o rozloze 140 akrů v krásné krajině v Západním Sussexu a stejně jako dnes, i tehdy šlo o přední přípravnou školu s internátním i neinternátním režimem pro děti od 2 ½ do 13 let. Byla proslulá tím, že se tam chlapci a dívky učili v malých třídách a byli připravováni na ty nejlepší nezávislé školy v zemi, což znamenalo nesmírnou šíři příležitostí, jak mohli rozvíjet své osobní talenty ve velmi přívětivém prostředí. Odhodlanost a nadšení tamních zaměstnanců byly velmi dobře patrné a každé dítě bylo povzbuzováno k tomu, aby si ze školního života odneslo co nejvíc. Údajně šlo o mimořádně šťastnou školu, ale platilo to i pro Benedicta?

Začněme Benedictovým zjištěním, že je kluk z města a že se mu nelíbí, že opustil Londýn. Byt jeho rodičů měl střešní terasu a on tam moc rád chodil a sledoval vrtulníky, které odlétaly a přistávaly u domu prince Charlese a princezny Diany v nedalekém Kensingtonském paláci. Jeho rodiče však měli pocit, že pevný základ, který potřebuje, mu může poskytnout jen škola na venkově. Coby herci byli neustále na cestách a často jezdili do vzdálených divadel a natáčecích lokací třeba i na několik měsíců. Báli se, že pro malého chlapce, který ani nedokáže chvíli klidně sedět, by takové změny

nebyly dobré. Nebyli jediní. Benedict, kterého známe dnes, se velmi kontroluje a je mimořádně slušný a vychovaný, ale v dětství a ve škole Brambletye takový zrovna nebyl.

O pár let později byl rád, že může ve škole sdílet i rozdávat smích svou rolí ve své první shakespearovské inscenaci, za kterou také získal cenu. Hrál Klubka, což je jedna z komediálních postav ze *Snu noci svatojánské*, a moc ho to bavilo. Také ho hodně rozesmálo, když ve školním časopise uviděl svou fotografii a četl recenzi, jejíž autor poznamenal, že „na Klubka v podání Benedicta Cumberbatche budou všichni dlouho vzpomínat".

V mnoha ohledech byl Benedict stále hyperaktivní noční můrou, a po většinu času na škole Brambletye také raubířem. Jen málo lidí, kteří ho v té době znali, by bylo řeklo, že z něj jednou bude takový zdvořilý a vychovaný mladík. Tehdy se totiž často pral a do potíží se dostával prakticky dennodenně. Říká, že ho učitelé v posledním zoufalém pokusu zkrotit nějak jeho chování nakonec nasměrovali ke sportu a také k divadlu. Ve třech letech by šlo jeho chování přičítat nachlazení, reakci na injekci či prostě přebujelé náladě. Ve 13 se to však omlouvalo hůře. Všichni věděli, že bude třeba pečlivě rozmyslet, kam ho poslat na střední školu. Ředitel školy Brambletye, který s Benedictem leccos vytrpěl, nepochyboval, že Benedicta je nutné zkrotit. Potřebuje koncepčnost a zodpovědnost – a to může získat v Harrow.

Tim a Wanda o tomto návrhu hodně přemýšleli a představa, že by jejich syn chodil do slavné soukromé školy se čtyřsetletou tradicí v severozápadním Londýně, se jim rozhodně zamlouvala. Mohli by si to ale dovolit? Přestože hodně pracovali a televizních, filmových a divadelních projektů měli zjevně spousty, ne vždy jim to moc vy-

nášelo. Oba si byli dobře vědomi toho, že herectví je mimořádně nejistá profese. A stejně jako mnozí další herci, i oni věděli, že se každá role může stát jejich poslední.

Přestože Tim pocházel z vážené – i když trochu zchudlé – rodiny, která měla tradici u námořnictva a v diplomatických kruzích, byla otázka, zda si mohou skutečně dovolit školné, které by snadno spolklo průměrný celoroční dělnický plat.* Do klína jim však spadly dvě slušné částky, a tak se pokusili dát školné dohromady. A Benedict sám také pomáhal. Projednou dělal, co mu bylo řečeno, a soustředil se na své úkoly.

Hravě proplul přijímacími zkouškami a získal výtvarné stipendium, které pokrylo velkou část každoročního školného. Jeho babička pak souhlasila, že se plácne přes kapsu a zaplatí zbytek. Rodiče byli také připraveni použít peníze, které k tomuto účelu našetřili, takže rodina byla na tu změnu připravena. Zatímco Wanda dostala jednu ze svých oblíbených a nejslavnějších rolí – Cassandřinu matku Pamelu Parrovou v sitcomu *Only Fools and Horses*, který byl situován do Peckhamu a hráli v něm David Jason a Nicholas Lyndhurst –, Benedict se ubíral do zcela jiného světa. Stal se součástí školy pro děti ze zámožných rodin, ze které vzešlo osm premiérů včetně Roberta Peela a Winstona Churchilla.

Ten kulturní šok byl samozřejmě nesmírný, a to i pro někoho z tak zajištěného zázemí, jaké měl Benedict. „Ve většině ohledů jsem byl hodně středostavovské dítě," vzpomíná. „A najednou jsem měl kolem sebe syna lorda Rothschilda, syna prince Husajna – všude kolem mě byly děti samých vysokých představitelů, princů a poslanců.

---

* V současné době činí školné cca 1,2 mil. Kč za rok; roční dělnický plat je v Británii v přepočtu na koruny asi 860 000 Kč.; *pozn. překl.*

Byli mimořádně bohatí a na prázdniny jezdili do Aspenu, zatímco já jezdil za babičkou do Brightonu. V náplni našich prázdnin panovala jasná nerovnost."

V tom, co chlapci dělali ve škole, však skoro žádné rozdíly nebyly. Všichni museli dodržovat pravidla, zapojovat se a účastnit se co nejvíc aktivit. Přesně to přehnaně aktivní Benedict potřeboval – zrovna jak to předpověděl ředitel jeho bývalé školy. Benedict na Harrow vzpomíná jako na dokonalou kombinaci Bradavic a dobrodružství z knihy/filmu *Swallows and Amazons*. I když s tím ze začátku trochu zápolil, nakonec to nejen přetrpěl, ale také se z té zkušenosti radoval. „Postavilo mě to nohama na zem. Opravdu mě to tam formovalo," vyprávěl po letech reportérovi *Daily Telegraph* Benjaminu Secherovi.

Protože byl jedináček, rád si dělal nové přátele a coby nadšený, drsný a tvrdý sportovec snadno zapadl. „Byl jsem hodně družný a našel jsem tam partu kluků, jaké jsem předtím nikdy nepotkal. Tu školu jsem si zamiloval." Vzhledem ke svému výtvarnému stipendiu musel hodně malovat, víc času ale trávil na kriketovém a ragbyovém hřišti. Vždy ho to táhlo k herectví, i když jeho první role byly poněkud trapné. Se smíchem vzpomíná, že jeho debut zde byl opět v jednom nastudování *Snu noci svatojánské*. Tentokrát však nehrál vtipného Klubka, ale královnu víl Titanii. A o trochu později se na jeviště vrátil v *Jak se vám líbí*, tentokrát v roli Rosalindy. Po celou tu dobu byl povzbuzován, aby hrál, neboť šlo o způsob nasměrování energie jinam než do rvaček, nebo jak to jednou sám vyjádřil, o „potlačení toho raubíře ve mně".

Benedict neopomíná připomenout, že Harrow byla výhradně chlapecká škola, takže někdo dívčí role hrát musel. A protože

dlouho trvalo, než mu zmutoval hlas, znamenalo to, že do nich byl nemalou měrou obsazován. Naštěstí si z něj proto ostatní kluci nedělali legraci moc dlouho. Pomohla skutečnost, že byl rváč a dobrý hráč ragby. A také to, že na jevišti neblbnul. Dokonce i když byl v pubertě, přistupoval Benedict k divadlu zcela vážně. Když hrál ženskou roli, hrál ji nejlépe, jak to dokázal. A bylo to vidět. „Učitel mi řekl, že moje Rosalinda byla nejlepší od dob Vanessy Redgraveové," směje se. Samozřejmě to myslel v žertu. Ale něco pravdy na tom je. Zmíněný učitel dramatické výchovy Marin Tyrell nazval Benedicta „nejlepším hercem z řad studentů, se kterým kdy pracoval". A jakmile jeho hlas konečně zmutoval, škála rolí, které mohl hrát, se výrazně rozšířila – tím spíš, že zároveň vyrostl skoro na těch 183 cm, které má nyní.

Harrow uváděla během školního roku zhruba 20 inscenací, což Benedictovi poskytlo spoustu hereckých příležitostí. Ztvárnil celou řadu postav, včetně několika starých mužů, a zvlášť dobrý byl v roli kultovního šedesátníka, Američana Willyho Lomana ze *Smrti obchodního cestujícího*. Jeho „první velkou, přihlouplou rolí", jak to sám nazval, byl Arthur Crocker-Harris ve hře *The Browning Version** od Terence Rattigana. „Mým úkolem bylo dojmout manželky učitelů k pláči." Uměl také výborně pracovat s mimikou. Benedictova nevlastní sestra Tracy vzpomíná, jak se v imitacích rok za rokem zlepšoval. Říká, že uměl napodobit ji, jejich rodiče, své učitele, a dokonce ctihodného harrowského ředitele.

---

* česky „Profesor odchází" či „Browningův překlad"; *pozn. překl.*

Dvě skupinové fotografie pořízené během jeho pobytu na Harrow na začátku 90. let ukazují Benedicta jako blonďatého chlapce s kriketovou rukavicí, která byla symbolem sportovnější stránky jeho vzdělání na Harrow. Na druhém snímku má však dospívající herec na sobě „krysí" kravatu na počest dramatika Rattigana*, který nejenže byl absolventem Harrow, ale kdysi také bydlel v The Place, což je kolej, kde za svých školních let bydlel i Benedict.

Po skoro pěti letech na Harrow Benedict přemýšlel, zda se pokusí najít uplatnění jako profesionální herec, nebo zvolí cestu, která je pro absolventy této školy obvyklejší, a rozhodne se pro politickou, akademickou či obchodní kariéru. Benedict to všechno zvažoval a přemýšlel, co bude dělat, když vtom mu do klína spadla úžasná příležitost. Dostal první velkou šanci. A k údivu všech ji odmítl.

* jenž má krysu, anglicky „rat", ve jméně; *pozn. překl.*

Kapitola 3

Na miskách vah

Benedict byl zrovna v posledním ročníku Harrow, když školu navštívil Andrew Birkin, scenárista a filmový režisér nominovaný na Oscara. Hledal herce pro svůj nejnovější projekt, filmové zpracování šokujícího románu *Betonová zahrada* od Iana McEwana. Birkin byl též bývalým absolventem Harrow a věděl, že si bude moct vybrat z nejlepších žáků ze zdejšího dramatického kroužku, a už oslovil učitele, ať své nejtalentovanější studenty povzbudí, aby přišli na konkurz. Benedict byl jedním z prvních, kterým to bylo nabídnuto, ale k překvapení všech tu příležitost odmítl. Lidé ze školy tím byli nejspíš stejně šokováni jako všichni ostatní, neboť kdyby Benedict tu roli získal, stal by se skoro jistě ze zcela neznámého chlapce rázem mladou hvězdou a zároveň by měl nejlepší začátek filmové kariéry, jaký by si jen mohl přát.

Nabídky na hlavní role ve filmu navíc nechodí každý den, zvlášť když nemáte agenta, propagační video nebo nějakou zkušenost

v oboru. Benedict však měl své důvody. Nechtěl tam hrát jen proto, aby v něčem hrál, a to i kdyby to znamenalo nevyužít možnost účinkovat ve filmu, který se nejspíš stane kasovním trhákem, byť kontroverzním. Mohla to být šance, na kterou čekal, nechtěl se toho však účastnit. Nemorální námět příběhu, zahrnující i incest mezi dospívajícími sourozenci a s tím související nahotu, ho přiměl k jisté ostražitosti. Než by čelil své nejistotě a nějak riskoval, raději z toho vycouval. „Na svůj věk jsem byl dost stydlivý a nechtěl jsem se nikde svlékat. Měl jsem strach a nechtěl jsem, aby někdo viděl, jak vypadám. Tak jsem na ten konkurz nešel."

Rebecca Hallová, herečka známá především díky roli Caroline Cushingové v kasovním trháku *Duel Frost/Nixon* z roku 2008 od Rona Howarda, jeho zdráhavost chápala. Poprvé ho poznala, když jí bylo osm a jemu čtrnáct, a už tehdy bylo podle Rebeccy jasné, že chvíli potrvá, než z něj vyroste chlap. „Byl jedním z těch kluků, které potkáte, a hned si umíte představit, jak bude vypadat ve středních letech," řekla jednou s úsměvem. A i když se jeho vzezření časem změnilo, povahu má podle ní stále stejnou. I jako kluk byl svým vlastním pánem. „Je to svéráz. A nikdy nechtěl být příštím někým, vždy směřoval k tomu, kým je dnes."

Zdálo se, že to divoké dítě snící o tom, že půjde ve stopách svých rodičů, dospívá. Věděl, že má na výběr, a cítil, že musí něco dokázat. Přibližně v té době, kdy přemýšlel o svých možnostech a jeho pobyt na Harrow se blížil ke konci, pocítil podruhé zblízka vlastní smrtelnost. Byl doma, u sebe v pokoji, a učil se na maturitu, když náhle celým bytem otřásl ohromný výbuch. Okna se vysypala, Benedicta obklopil oblak prachu a v uších mu zvonilo. „Pomyslel jsem si ako-

rát: ‚Do hajzlu!' a běžel jsem na druhý konec bytu. Máma a táta se mě ptali, jestli jsem v pořádku. A já jim řekl, že ne, že neslyším na jedno ucho." Šlo o teroristický útok na izraelskou ambasádu v roce 1994. Auto naložené 14 kilogramy výbušnin explodovalo a zranilo 30 lidí. Benedict si stále pamatuje to ohlušující ticho a pak ten hrozný zvuk skla dopadajícího na zem.

Když mu bylo osmnáct, hledal tento sportovní mladík, který zrovna unikl zranění při výbuchu bomby, zcela jiný druh výzev, a proto se rozhodl, že nebude hrát. Místo toho ho napadlo, že tomu všemu uteče a to, co hledá, najde někde úplně jinde. Tím jinde byl nejdřív pult obchodu s luxusními parfémy Penhaligon's a také několik místních restaurací, jejichž zákazníci si nejspíš dosud pamatují, jak je obsluhoval onen vysoký, trochu nemotorně působící mladík s protáhlým obličejem a kšticí neposlušných kaštanově hnědých vlasů. Na obou těch místech se Benedict snažil vydělat si co nejvíc peněz, protože si potřeboval našetřit na roční cestu do tibetského kláštera, kde chtěl vyučovat angličtinu – dospěl k názoru, že to bude „úžasná zkušenost", a opravdu tomu tak bylo. Vydal se do Dárdžilingu v Indii, kde kromě výuky angličtiny mohl pozorovat mnichy při práci a modlitbách.

Indie byla zároveň místem, kde Benedict opět málem zemřel. Vydal se s kamarády na výlet a ztratili se. Měli s sebou jen sušenku a kus sýra na čtyři osoby. Vzpomíná, jak si „málem zlomili vaz", když šli po skalnatých svazích, které byly lemovány ledem, a podél napůl zmrzlých řek a šťouchali klackem do jačích výkalů v naději, že jsou teplé, „a že jsou tedy blízko nějaké civilizace". Nakonec sestoupili na úroveň, kde už začínaly lesy. Benedict padl na kolena před domem

jednoho šerpy a ukázal univerzální gesto prstu mířícího na ústa, aby naznačil, že má hlad. A tehdy dostal jídlo ze špenátu a masa, které mu posléze způsobilo úplavici. Dnes říká, že to bylo nejlepší jídlo, jaké kdy jedl. Ale následné onemocnění bylo třetím případem, kdy si myslel, že opravdu zemře.

Když se vrátil do Británie, vyprávěl, jak drsně žil, hodně se smál, naučil se meditovat a myslet na sebe. Dodnes říká, že to kouzlo spočívalo ve „schopnosti soustředit se na sebe a mít opravdový pocit jasného smyslu a pozornosti a nebýt příliš roztržitý. A cítit se jako velmi živá součást svého okolí, vědět, že jste propojeni s celkem, chápat, co se děje nejen před vámi, ale i ve vašem periferním poli a také za vámi."

Hned po návratu do Anglie dospěl k dalšímu rozhodnutí. Přemýšlel nyní o kariéře advokáta, což by mu poskytlo příležitost získat jisté a velmi dobře placené místo. Byl přesvědčen, že je to něco, co by mu poskytlo tu správnou oporu pro dobrý životní styl. Alespoň si to myslel. Dokázal by však ze sebe setřást tu posedlost herectvím, kterou se nakazil? A co je důležitější, dokázal by se opravdu vzdát pódia a otočit se zády k tomu, co tak miluje, k tomu, co dodává tolik radosti a štěstí jeho rodičům? Herectví není práce jako každá jiná a právní profese je od showbyznysu a světel ramp tak vzdálena, jak jen si dokážete představit. Po dlouhém nahlížení do své duše si uvědomil, že ne, že nemůže. Čím víc přemýšlel o tom, že by šel studovat práva, tím rychleji si uvědomoval, že to, čemu se chce opravdu věnovat, je herectví. A navzdory radám a názorům svých rodičů a jejich návrhu, že mu při konkurzech a obsazování herců umetou cestičku, všechny jejich nabídky o pomoc odmítl. Chtěl se do toho pustit buď po svém, nebo vůbec.

Namísto toho, aby si zvolil snadnou cestu a dovolil svým rodičům, aby mu pomohli najít práci, se Benedict rozhodl, že vystoupí z „kruhu zvýhodněných“, který souvisel s jeho rodinným zázemím, a herecké řemeslo se naučí od základů. Zamířil na sever studovat divadelní umění na University of Manchester, což je dosud jedna z největších univerzit v zemi, která má více než 50 000 studentů a zaměstnanců, kteří se tísní uprostřed neméně rušného města. Manchester si vybral z velmi prostého důvodu: „Potřeboval jsem být někde, kde by mi nehrozilo, že mi krk bude obepínat drahý kašmírový rolák. Chtěl jsem něco živého, něco trochu jiného, trochu víc rovnostářského.“ A zřejmě to fungovalo, protože tam podle svých slov měl „partu skvělých – i když divokých – přátel“.

Během studia získal také překvapivě pestrou řadu zážitků. „Absolvovali jsme praktický kurz na téma vězení a podmínečných trestů, což znamenalo, že jsme se museli poučit o systému trestních zařízení a formách rehabilitace a pak jsme v rámci projektu měsíc a půl chodili do věznice Strangeways, dvou zařízení třídy C a probačního centra.“ K tomu dodává: „Pro snobského kluka se směšným jménem bylo nahlédnutí do takového světa něčím mimořádným.“ Zároveň to bylo užitečné a šlo o jednu z mnoha důležitých zkušeností, které dodaly Benedictovu herectví hloubku, kterou v následujících letech ocenil.

Když žil Benedict v Manchesteru, staly se mu tři významné věci. Za prvé prodělal infekční mononukleózu – což byl důsledek celkového přetížení, přepracovanosti a stresu –, která se mu v následujících letech mnohokrát vrátila. Většina lidí zažije tuto nemoc maximálně jednou. Skutečnost, že se to, jako v případě Benedicta, vrací, pouka-

zuje nejspíš na další komplikace, jako je taková míra přepracování, že imunitní systém nedokáže zvládat mimořádný stres či únavu.

Druhou věcí bylo to, že poznal Olivii Pouletovou, zamiloval se do ní, a začal tak vztah, který posléze zažil mnohá bouřlivá období. Olivia také studovala divadelní vědu v Manchesteru a po vystupování v National Youth Theatre se stala profesionální herečkou. Její první televizní rolí po dokončení studia bylo účinkování v seriálu *Poldové* v roce 2001. Poté získala role v seriálech *Teachers* a *Outnumbered* a v roce 2005 pak způsobila bouři, když v televizní romanci z prostředí královské rodiny *O čem všem je láska* hrála mladou Camillu Parker Bowlesovou po boku Laurence Foxe v roli prince Charlese. Většina kritiků se shodla, že její ztvárnění mladé, půvabné Camilly s příznačně koňským obličejem bylo dokonalé. Později hrála Carol Thatcherovou ve filmu *Margaret*, což byl televizní životopisný snímek o Margaret Thatcherové s Lindsay Duncanovou v hlavní roli, a dokonce měla i epizodní roli ve druhém dílu první série *Sherlocka,* nazvaném „Slepý bankéř".

Olivia se narodila 9. července 1978 v Putney v jihozápadním Londýně a pochází z „velmi úspěšného rodu", jak sama říká. Její babička Stella Hamiltonová hrála ve společnosti Donalda Wolfita, její matka je soudkyně a její bratr Jamie je neurovědec žijící v Německu. Otec působil jako poradce pro oblast managementu, ale později toho nechal a až do své smrti na rakovinu v roce 2008 prodával přes internet autíčka Dinky. Jako Benedict, i Olivia začala s herectvím na škole, a protože Putney High byla škola čistě dívčí, vycházely na ni naopak především mužské role, za což podle jejích slov mohla její výška a široká ramena. Osobně je prý chytrá a zábavná a rozhodně to není žádná snobka jako mnohé dívky ze soukromých škol.

Dnes ji známe z divadelních prken, stejně jako autorku, která se svou kolegyní Sarah Solemaniovou píše komediální skeče a divadelní hry. Společně vytvořily pro festival Edinburgh Fringe hry *Bird Flu Diaries* a *Queef of Terence* a poté napsaly komediální drama pro BBC o ženách, kterým je něco přes třicet, což Olivia popisuje jako volné pokračování seriálu *Girls*.

Podobně jako její kolegyně, herečky Miranda Hartová a Catherine Tateová, i Olivia ví, jak je důležité vymýšlet vlastní postavy. „Je velká úleva, když začnete psát, protože tím v sobě uvolníte spoustu věcí. Můžete psát o tom, co byste rádi zažili, a o tom, co je podle vás důležité, aby ostatní viděli." V nedávné době dokončila scénář *Row Girls*, který je založen na pravdivém příběhu čtyř dívek, které pádlovaly přes Atlantský oceán. „Myslím, že to mohlo být ve skutečnosti docela krásné, zábavné a kouzelné. Filmů o ženských sportovních výkonech moc není. Jde o ambice a o líčení toho, co vlastně může přimět čtyři lidi, aby pádlovali skoro pět tisíc kilometrů přes oceán."

Třetí věcí, která se Benedictovi stala v době, kdy studoval v Manchesteru, bylo, že ho přijel navštívit jeho otec zrovna ve chvíli, kdy vystupoval v jedné z největších univerzitních inscenací. S odstupem let si Benedict a jeho otec nejsou zcela jisti tím, která hra byla vlastně tou, jež pro ně nabyla natolik zásadního významu. Někdy mají za to, že Benedict tehdy hrál Rickyho Romu v legendární hře *Konkurenti*, a jindy zase, že to byla role Salieriho v nastudování *Amadea*. Tak či tak se oba shodují na tom, co se dělo potom. Benedict předvedl energický výkon. Někteří svědci tvrdí, že když se ti dva potom loučili na parkovišti před divadlem, přemohly je emoce a došlo i na slzy. A Benedict si dodnes přesně pamatuje, co mu tehdy otec řekl. „Můj táta udělal neskutečnou

věc. Řekl mi: ‚Jsi lepší, než jsem kdy byl a než kdy budu, a můžeš se tím živit.' Úplně mě to vyvedlo z míry." Mohlo to tak ale být? Opravdu by se Benedict dokázal uživit jako herec? Zjevně ano.

Okamžik rozhodnutí nastal těsně před promocí. A protože na konci studia na Harrow Benedict nevyužil příležitosti získat takto brzy roli ve filmu, vypadal, že je odhodlán odmítnout i příští rok řadu dalších rolí. Došel totiž k závěru, že ještě není připravený na práci na plný úvazek, a držel se zpátky, zatímco jeho o trochu mladší vrstevníci a přátelé, jako třeba James McAvoy, známý z filmů *Poslední skotský král* a *Wanted*, se už objevili na stříbrném plátně a začali získávat hlavní role. Benedict role a peníze odmítal a rozhodl se, že ještě alespoň 12 měsíců se bude věnovat výhradně učení se herectví.

„Věděl, že na hereckých schopnostech je třeba tvrdě pracovat," říká Michael Holt, architekt výpravy, který dělal vedoucího Benedictovy diplomové práce na Manchester University. Holt plně chápal, když se Benedict přihlásil na roční kurz na LAMDA*, která stála za úspěchem všech, od Maureen Lipmanové po hvězdu série *Poirot* Davida Sucheta. Velmi lákavou předností LAMDA je intenzivní praktická stránka výuky – a velmi přísná pracovní morálka. Studenti jsou podporováni v tom, aby se zaměřili na pracovní stránku zábavního průmyslu, a připravují se na náročnou a úmornou cestu po různých konkurzech. Praktické poznatky, které zde Benedict získal, mu velmi svědčily. A hodiny herectví vysloveně zbožňoval. Dal tomu všechno, zlepšoval své schopnosti – a pak ho postihl mimořádný zkrat v profesním úsudku.

---

* Londýnská akademie hudebního a divadelního umění; *pozn. překl.*

Chyba nastala, když se snažil obstarat si agenta. Tento „snobský kluk se směšným jménem“, jak se sám nazval, usoudil, že jeho vážený původ by mu mohl uškodit. Jeho otec se vzdal jména Cumberbatch, aby mohl získat práci, a Benedict se rozhodl, že učiní totéž. Zároveň se rozhodl zbavit se i svého trojslabičného křestního jména. Když se tedy blížila jeho promoce na LAMDA, Benedict se začal prezentovat prostě jako Ben Carlton.

O Benu Carltonovi ovšem samozřejmě dosud nikdo neslyšel. Jeho agent dohazoval tomu energicky působícímu mladíkovi celou řadu rolí. Ben předvedl své umění spoustě lidí. Ale nikde neuspěl. Po několika marných měsících se rozhodl, že si najde jiného agenta – a první, o čem spolu mluvili, bylo jeho dlouhé, neohrabané jméno. K Benedictovu překvapení se jeho agentovi líbilo. „Můj nový agent mi doporučil, že bych se k němu měl vrátit,“ vzpomíná. „Měl jsem za to, že Benedict Cumberbatch zní trochu kostrbatě a málo elegantně, ale oni mi řekli, že to je skvělé jméno a že napomůže tomu, aby o mně lidé mluvili.“

Benedict si však stále nebyl jistý. „Kolik bude takové zviditelnění jména stát?“ říkal si v duchu. Pak si řekl, že to není jeho problém. Pokud si jeho špičkový nový agent myslí, že šestislabičné jméno Benedict Cumberbatch bude fungovat, pak bude Benedict Cumberbatch. A pokud se jeho jménu někdy dostane publicita, pak bude příliš nadšený, než aby se trápil tím, že má delší uhlíkovou stopu.

A tak byl Benedict po svém posledním pokusu a několika letech nezdařených startů na Harrow a na Manchester University nyní připraven otestovat své schopnosti. Roli získal skoro okamžitě, a to drobný štěk v již dlouho běžícím televizním seriálu *Heartbeat*, což

bývá klasický první krůček pro každého hladového herce a přesně ten druh každodenní práce, kterou se celá léta živili jeho rodiče.

Teprve v létě roku 2001, když už bylo Benedictovi 25, však poprvé doopravdy prorazil. Stal se členem ansámblu hrajícího v Open Air Theatre v londýnském Regent's Parku. Na Shakespeara je to opravdu nádherné prostředí – navzdory tomu, že nad herci může někdy zvítězit počasí a občas je třeba trochu překřikovat zvuky alarmů aut v dálce a nízko letících letadel. Benedict hrál krále Navarry v *Marné lásky snaze* a Demetria ve *Snu noci svatojánské*. Šlo o velké role, které před ním hrál nespočet herců. O to neuvěřitelněji působí, že Benedict tyto role, které byly jeho profesním debutem, zahrál trochu odlišně a vysloužil si velké uznání. Přiznává, že málem nemohl uvěřit, když zjistil, že byl na Ian Charleston Awards 2001 nominován za nejlepší jevištní výkon v kategorii divadelní klasiky.

Benedict tak nakonec našel svou cestu. Přesto prošel různými zkouškami osudu. Jednou večer znovu pocítil svou křehkost, když ztratil hlas a na jeviště místo něj musel jít náhradník. Dodnes si pamatuje, jak běžel domů se slzami na krajíčku, neboť si vyčítal, že zklamal spoustu lidí. Ale dá se to tak brát?

Ta nehoda totiž nijak nezabránila tomu, aby ho do Open Air Company nepozvali znovu na letní sezonu 2002, kde nadšeně zpíval v muzikálu *Oh! What a Lovely War!* Když nehrál v parku, chodil na konkurzy na všechno, co se nabízelo, a získal pár menších rolí v televizních seriálech, jako jsou kriminální drama *Tichý svědek* a kontroverzní drama BBC o lesbické lásce *Na špičce jazyka*. V tomto období se zdálo, jako by Benedictova kariéra opisovala kariéru jeho rodičů, neboť i on proplouval řadou malých rolí v populárních seriá-

lech a hrál v uznávaném divadle. Hodně se vypracoval, ale skutečnou slávu zatím nezískal. Až když mu bylo 28 let, zčistajasna mu do klína spadla jeho osudová role, totiž role Stephena Hawkinga. V té chvíli vyrazil kupředu a předčil své rodiče. A zároveň tím začalo to pravé šílenství.

Kapitola 4

Chuť Hollywoodu

Když BBC ohlásila, že chystá životopisný snímek o Stephenu Hawkingovi, mnozí pochybovali, zda si toto 90minutové drama najde své diváky. Může být život fyzika dramatický? Opravdu diváci chtějí sledovat příběh člověka, jehož tělo postupně podléhá poruše motorického nervového systému? A není nevkusné ukazovat úpadek fyzické stránky někoho, kdo je stále ještě velmi živý? Zjevně ne. Hawkingův příběh je, zdá se, o přežití. Je to příběh chytrého a ambiciózního jednadvacetiletého doktoranda Cambridgeské univerzity, kterému je diagnostikována porucha motorického nervového systému, kvůli které jsou mu předpovězeny dva roky života. Hawking navzdory vší pravděpodobnosti přežije a získá vědecký úspěch a světové uznání.

Benedict ztvárnil jeho osud v televizním filmu *Hawking*, mnozí si však nebyli jisti tím, nakolik film bude úspěšný. Jak ale říká Benedict, „jde nepochybně o příběh naděje, o příběh vznešenosti navzdo-

ry tíze událostí, o příběh překonání nepřízně osudu a využití každé situace k pozitivním cílům. Hawking je drobný člověk s neuvěřitelným mozkem ve velmi křehkém těle, který vymýšlí obdivuhodné, významné myšlenky."

Je zajímavé, že Benedict během konkurzu na míle předčil ostatní herce, o kterých se v souvislosti s touto rolí uvažovalo. Důvod byl prostý – Benedict uměl mluvit stejným způsobem jako Hawking. „Je vtipné, že jsem si ten hlas osvojil velice rychle a zjevně jsem byl prvním z žadatelů, kdo to zkusil. Ve scénáři to bylo zcela jasně napsané. Trochu se to podobá atonální patrové výslovnosti hluchého člověka, protože měkké patro se nepoužívá, tonální variace se nepoužívají, jazyk ztrácí pružnost, takže do popředí vystupují samohlásky na úkor souhlásek," vysvětloval Nicole Christieové, která ho zpovídala v rozhovoru pro *The Times*. Benedict žertoval, že ten hlas zněl podobně jako jeho, když má kocovinu. Bylo to interview v pro něj příznačném stylu – často do hloubky popisuje postavu či svůj přístup k ní, ale pak přidá nějaký vtip, jako by měl obavy, zda publiku nepřipadá příliš vážný. Jeho odpovědi ale všem nehercům přesně odhalují, jak přistupuje ke konkurzům a jakým způsobem rozvíjí charakter postav, které hraje.

Jednou z prvních věcí, které Benedict udělal, když se připravoval na roli *Hawkinga*, bylo, že se se Stephenem opravdu setkal, četl knihy o jeho práci a spolupracoval s pohybovým poradcem na LAMDA. „Setkání s Hawkingem bylo děsivé," přiznává Benedict. „Je to taková autorita a vy musíte vědět, co mu vlastně chcete říct a na co se ho zeptat. Tím spíš, že na komunikaci s vámi musí vynaložit nesmírné úsilí. Říkáte si: ‚Opravdu ho nechci připravovat o čas.'"

Benedict také kontaktoval asociaci pro osoby s poruchou motorického nervového systému a setkal se s dvěma lidmi ve velmi rozdílných stadiích tohoto postižení. Dovolili mu, aby si je natočil a mohl pak zkoušet napodobovat vliv jejich zdravotního stavu na jejich pohyby. Také s ním mluvili o svých zkušenostech. „Při popisování toho, jak to začalo a co cítili emočně a fyzicky, byli pozoruhodně stateční a upřímní."

Někteří herci rádi žertují o tom, jak je jejich práce vlastně jednoduchá. „Musíte si akorát zapamatovat své repliky a nevrazit do nábytku," říkávají. Hrát Stephena Hawkinga však pro Benedicta rozhodně nijak jednoduché nebylo. V několika scénách musel stát u tabule a horečně ji celou popisovat složitými vzorci – a musel je mít správně. „Lidé, kteří jim rozumí, je chápou velmi rychle a chyb by si všimli i na televizní obrazovce. Bylo to velmi, velmi obtížné," vzpomíná. Zároveň přiznává, že další výzvou pro něj bylo „nedopustit, aby symptomy nemoci přehlušily povahu postavy", kterou hrál.

Když mu před začátkem natáčení zbýval už jen týden zkoušek, Benedict si řekl: „Každý den se v něčem zlepším a budu se cítit o to jistěji." Svěřil se, že s tím strašným úkolem, kterým bylo naučit se rychle popsat tabuli schématy, mu nesmírně pomohl jeden Stephenův žák, který se podílel na produkci a který mu „ty vzorce vždy nakreslil tak, jak vypadaly předchozí večer". Bylo dost pozoruhodné sledovat na obrazovce, jak Benedict tak zdánlivě snadno ilustruje Hawkingův myšlenkový proces. Lidé, kteří tam s ním byli, tvrdí, že jde o součást jeho herecké bravurnosti.

Přestože memorování vědeckých vzorců bylo pro Benedicta úmorné, další scény kromě těch, v nichž mistrně zvládl pohyb a matematické termíny, ukazují jeho herecké schopnosti v nanejvýš působivém

Toto je pouze náhled elektronické knihy. Zakoupení její plné verze je možné v elektronickém obchodě společnosti eReading.